

Article :

20

มุมมองด้านสภาพการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาบุคลากร
ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ

Perspective of Personnel Development Policy Driven
by The Philosophy of Sufficiency Economy : A Case
Study of Local Administrative Organizations in
Chaiyaphum Province

นิติษฐ์พัฐ ภักดีจิรดิฐ* และ เพ็ญณี แนนรท

Nitipat Pakdeejeeradit* and Pennee Narot*

* วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น [College of Local Administration, Khon Kaen University]; Corresponding author
e-mail: nitipat2646@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการขับเคลื่อนนโยบายที่มีต่อการพัฒนาบุคลากร 2) ปัจจัยที่เสริมหนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร และ 3) นำเสนอแนวคิดในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ประกอบด้วยนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 คน หัวหน้าส่วนราชการ/ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 30 คน โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษา พบว่านายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นด้วยกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเพียงใช้ในการปฏิบัติงานซึ่งมีหลักสำคัญคือ การพึ่งตนเอง การรู้จักความพอดี ความพอเพียง และพอใจในตัวเอง ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำงานในองค์กรด้วยความราบรื่นไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ปัจจัยที่เสริมหนุนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำแผนงานติดตามการปฏิบัติงานพร้อมยกย่องชมเชยแก่ผู้ปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันแนวทางการขับเคลื่อนควรมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรงเพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาบุคลากรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การพัฒนาบุคลากร; เศรษฐกิจพอเพียง; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This survey research aims to : 1) study perspective of personnel concerning personal development, 2) investigate factors supporting the implementation of the personnel development, and 3) propose guidelines for the implementation of personnel development driven by the philosophy of sufficiency economy. The data were obtained from key informants including ten administrators and thirty personnel in Local Administrative Organization. A set of questionnaire was used. The obtained data were analyzed for frequency and percentage. The content analysis was used to analyze the open-ended questionnaire. Findings: it was found that all the participants inherited the philosophy of sufficiency economy in their works and lives. The main principles included: self-reliance, moderation, sufficiency, and solitary. All these principles guided personnel to work effectively without any conflict in their work places. The factors supporting the implementation of the philosophy of sufficiency economy included the administrators of the Local Administrative Organization who have knowledge and understanding of the philosophy and ready to support and provide suggestions for the personnel are the keys. As for guideline for personnel development, it was suggested that in each organization there should be a personnel who directly responsible for the self-sufficiency development so the program could run concretely and sustainably.

Keyword: Personnel Development; Self-Sufficiency Economy; Local Administrative Organization

บทนำ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้ทรงพระราชดำรัสขึ้นเพื่อชี้แนะเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของประชาชนในยุคสมัยต่าง ๆ เป็นหลักการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยใช้หลักของความพึงพอใจในสิ่งที่ตนมี ความพอกิน ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงการมีภูมิคุ้มกันตนเองในการที่จะก้าวผ่านความเปลี่ยนแปลงหรือการแก่งแย่งแข่งขันกันได้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ต้องอาศัยความรอบคอบรอบรู้ ความระมัดระวังในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในกระบวนการการวางแผนและดำเนินการให้เป็นไปด้วยความรอบคอบ เศรษฐกิจพอเพียงนอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตในปัจจุบันแล้ว ศูนย์ราชการใสสะอาดยังได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักการในการดำเนินงานด้านการบริหารหน่วยงานของรัฐในระดับต่าง ๆ ซึ่งจากการบริหารงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในหน่วยงานย่อย ๆ นั้น เมื่อรวมกันแล้วจะเป็นภาพรวมในการบริหารงานระดับประเทศภายใต้กรอบแนวคิดการมีคุณธรรม จริยธรรมตามหลัก 4 พ. คือ พึ่งตนเอง พอดี พอเพียง พอใจกับตัวเอง (ศูนย์ราชการใสสะอาด, 2553)

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในส่วนภาคราชการ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) มีการดำเนินการจัดทำแผนตัวชี้วัดเพื่อประเมินหน่วยงานของรัฐว่ามีการดำเนินการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรของตน ประกอบไปด้วย 4 ด้านคือ 1) นโยบายและการจัดทำองค์กร มีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในหน่วยงานโดยมาจัดทำเป็นยุทธศาสตร์และแผนในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน บริหารจัดการทรัพยากรในหน่วยงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า อีกทั้งมีการติดตามและประเมินผลของความสำเร็จในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อปรับปรุงนโยบายของหน่วยงาน 2) มีการบริหารการเงิน โดยมีแผนงบประมาณของหน่วยงานหรือองค์กร ที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการดำเนินตามแผนของงบประมาณตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) การพัฒนาบุคลากร มีแผนพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องอันเนื่องมาจากการเป็นระบบเชื่อมโยงการให้ความรู้และทักษะ

แบบสหวิทยาการที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งมีการให้ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรและประชาชนทั่วไปที่สามารถเข้าถึงได้ให้ความรู้และเสริมสร้างวิถีชีวิตเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมพร้อมทั้งประเมินความสุขของเจ้าหน้าที่ 4) ผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานหรือองค์กรแห่งความพอเพียง โดยบุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้รับบริการพร้อมทั้งผู้มีส่วนได้เสียมีความพอใจต่อการให้บริการของหน่วยงานมากยิ่งขึ้น มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความต่อเนื่องและความมั่นคง (อภิชัย พันธเสน, 2560) ปัจจุบันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ได้กำหนดเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ มีความสุข มีสุขภาพและสุขภาพที่ดี มีครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ (อภิชัย พันธเสนและคณะ, 2550 ; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) หน่วยงาน ทั้งภาครัฐหรือเอกชนต่างให้ความสำคัญและพยายามในการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการบริหารงานและพัฒนาบุคลากรให้มีความเข้มแข็ง มีทักษะ พึ่งพาตนเอง และสามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบ โดยการนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานของตน เพื่อให้เป็นแบบอย่างและสามารถให้ความรู้ สร้างความเข้าใจให้กับบุคคลอื่น ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้สามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติใช้ไม่เพียงแต่เป็นการสร้างความเข้มแข็งและศักยภาพในการดำรงชีวิต การปฏิบัติงานของบุคลากรและการตอบสนองยุทธศาสตร์ของจังหวัดที่มีเจตนารมณ์สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในเจตนารมณ์ในการดูแลตนเอง และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีเป้าหมายให้ขับเคลื่อนนโยบายให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนของหน่วยงานและบุคลากรในหน่วยงาน และเป็นองค์ความรู้ที่อาจนำไปขยายผลได้ นโยบายดังกล่าวได้มีผลด้านการปฏิบัติมาตั้งแต่ปี 2553 นอกจากนี้ยังมีการศึกษาถึงการนำ

แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการปฏิบัติงาน ได้มีผู้ศึกษาวิจัยกับบุคคลหลากหลายกลุ่มและพบว่าการปฏิบัติอย่างกว้างขวางและเกิดผลกระทบในทางบวกทั้งในชีวิตประจำวันและหน้าที่การงาน ได้แก่ การศึกษาการปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของครูในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่า มีการปฏิบัติอย่างมาก (บุญญะรักษ์ คำนวนชัย, 2552) การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงและหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมวิทยาศาสตร์ทหารบกพบว่า ข้าราชการเมื่อนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ มีผลให้มีการรับรู้หลักธรรมาภิบาลด้านความรับผิดชอบ โปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า มีส่วนร่วม ซึ่งเสริมหนุนกับกรอบการปฏิบัติงานภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านคุณธรรม ความพอประมาณ ความรู้ มีภูมิคุ้มกัน และมีเหตุผล ข้าราชการในองค์กรได้นำไปใช้ทั้งการปฏิบัติงานและชีวิตประจำวัน (จิรวรรต เจียมเจริญ, 2555) เช่นเดียวกับภัทราวิณี กิจสนธิ์ และคณะ (2556) ศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตการทำงานและประสิทธิผลการปฏิบัติงานในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทราพบว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและคุณภาพชีวิตการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากความสำคัญและประสิทธิภาพของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติใช้ในบุคลากรกลุ่มต่าง ๆ ที่ไม่เพียงแต่จะส่งผลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรเอง แต่ยังส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นองค์กรที่มีโอกาสของการพัฒนาสูงถ้ามีบุคลากรที่มีความตระหนักในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาปฏิบัติตามยุทธศาสตร์สำคัญของชาติ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์กรจะมีค่าอย่างยิ่ง การทำวิจัยถึงสภาพการพัฒนาศักยภาพในการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญที่ต้องศึกษาเพื่อให้ได้องค์ความรู้ด้านสภาพและการปฏิบัติของบุคลากรและหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต เพื่อทราบถึงมุมมองของบุคลากรในการขับเคลื่อนนโยบายตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งสภาพการขับเคลื่อนดังกล่าวสามารถที่จะนำไปสู่บุคลากรที่มีศักยภาพในการบริหารงาน การให้บริการสาธารณะขององค์กร การบริหารกิจการต่าง

ๆ ได้ด้วยตนเอง มีอิสระในการคิด การวางแผน การพึ่งตนเอง การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ให้การบริการสาธารณะที่ดี มีมาตรฐานและสร้างความประทับใจให้แก่ประชาชนด้วยการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาถึงสภาพการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในมุมมองของบุคลากรและปัจจัยเสริมหนุนความสำเร็จว่ามีสภาพเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาบุคลากรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เสริมหนุนในการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อนำเสนอแนวคิดในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาบุคลากรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาบุคลากรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จาก อบต. อบจ.และเทศบาล จำนวน 143 แห่งของจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 40 คน ประกอบด้วย นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการ/ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งแบบสอบถามมีทั้งแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ในเรื่อง เพศ อายุ ระดับ

การศึกษา ประสิทธิภาพในการบริหารราชการ สถานภาพ ตำแหน่ง สังกัดหน่วยงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการขับเคลื่อนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามทัศนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติงานภายในองค์กร เพื่อให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการปฏิบัติงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 50% ซึ่งได้ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 10 คน จาก 16 แห่ง และหัวหน้าส่วนราชการ/ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยวิธีการจับฉลาก จาก 16 อำเภอ อำเภอละ 2 คน รวมจำนวน 32 ชุด และมีข้อมูลที่สมบูรณ์จำนวน 30 ชุด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษามุมมองด้านสภาพการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาบุคลากรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ โดยศึกษาจากแบบสอบถามซึ่งมีทั้งแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด จากกลุ่มเป้าหมายคือนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการ/ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ พบว่าข้อมูลทั่วไปและปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าเป็นเพศชาย ร้อยละ 60.0 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 40.0 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 30.0 รองลงมาคืออายุ 30 – 40 ปี และ 41 -50 ปี ร้อยละ 25.0 น้อยที่สุดคืออายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 20.0 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 82.5 รองลงมาสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท ร้อยละ 17.5 ปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบันคือตำแหน่งผู้ปฏิบัติงาน ร้อยละ 40.0 ปฏิบัติงานในหน้าที่นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 25.0 และน้อยที่สุดปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ ร้อยละ 5.0 สังกัดในหน่วยงานสำนักงานปลัด ร้อยละ 67.5 รองลงมา

สังกัดในหน่วยงานกองช่าง ร้อยละ 12.5 และน้อยที่สุดสังกัดในหน่วยงานกองคลัง และกองการศึกษา ร้อยละ 10.0 ประสบการณ์ในการทำงาน 6 – 10 ปี ร้อยละ 30 รองลงมา 11 – 15 ปี ร้อยละ 27.5 น้อยที่สุด 1 – 5 ปี ร้อยละ 20.0 จำนวนครั้งที่ได้รับความรู้ในด้านการปฏิบัติงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ไม่เกิน 5 ครั้ง ร้อยละ 50.0 รองลงมาไม่เกิน 10 ครั้ง ร้อยละ 35.0 น้อยที่สุดไม่เคยเข้ารับการอบรม ร้อยละ 2.5

สภาพการขับเคลื่อนนโยบายตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของบุคลากรในด้านการขับเคลื่อนด้านการพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความเห็นของนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการ/ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ ส่วนมาก (91%) เห็นด้วยที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เข้าใจความหมาย ขอบเขตของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำแนวคิดหลักการของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติและถ่ายทอดแก่ผู้อื่นได้ นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้องมีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มีวินัย รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น รวมถึงมีความพอเพียง

ในการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงนั้นผู้นำในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรแสดงบทบาทหน้าที่และสนับสนุนให้มีการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการปฏิบัติตนให้เป็นต้นแบบในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำความรู้และประสบการณ์ของตนเองมาใช้ในการขับเคลื่อนองค์กรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถให้คำแนะนำ ปรัชญาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกรณีที่เกิดปัญหาการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาองค์กร นอกจากนี้ หากองค์กรจะมุ่งเน้นให้เกิดการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสำเร็จลุล่วงนั้น จำเป็นต้องมีผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์โดยตรงในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานราชการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกิดผลเป็นรูปธรรมให้มากที่สุด เนื่องจากการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นงานที่มีความละเอียดรอบคอบ ต้องมีการวาง

แผนการดำเนินการ การปฏิบัติงาน และกำกับติดตามให้เกิดการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นการขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาจังหวัดและประเทศในขั้นตอนต่อไป

ในภาพรวมในการขับเคลื่อนการพัฒนาบุคลากรตามนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงในทัศนะของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมินั้นผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวว่า ได้มีการปฏิบัติมาก่อนที่รัฐบาลจะกำหนดเป็นนโยบายและเมื่อรัฐบาลได้มีนโยบายสนับสนุนให้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้เป็นพันธกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ จังหวัดชัยภูมิจึงได้ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจกับบุคลากรทุกส่วนงานในจังหวัดชัยภูมิในหลักของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นการเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมเบื้องต้นในการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง โดยในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมินั้น ได้ดำเนินการนโยบายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของจังหวัดและรัฐบาลโดย มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเริ่มต้นจากการให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติต่อตนเองด้วยความพอเพียงเสริมสร้างให้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในหน่วยงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจากระบวนการดังกล่าวข้างต้นเมื่อบุคลากรทุกคนสามารถปฏิบัติตนด้วยความพอเพียงแล้ว จะสามารถถ่ายทอดการขับเคลื่อนนโยบายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชนได้

ปัจจัยที่เสริมหนุนความพร้อมในการดำเนินงานตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรให้สามารถนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้รู้จักการประมาณตน มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มีวินัย รู้และเท่าทัน สามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ ในการนำหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ต้องอาศัยความรอบคอบ รอบรู้และความระมัดระวัง สามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี สามารถให้ความรู้ ถ่ายทอดความรู้และเป็นต้นแบบในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้

ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ (87.14%) เห็นว่าควรมีการส่งเสริมให้มีการดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเนื่องจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงถือเป็นรากฐานในการสร้างความยั่งยืนในการบริหารงานราชการ ที่เน้นการสร้างความเข้มแข็งและการพึ่งตนเอง ซึ่งการมีประสบการณ์ตรงของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ไม่เพียงแต่ทำให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีหลักการพอเพียงได้ แต่ยังมีส่วนช่วยในการสร้างความเข้มแข็งและความมั่นใจในการทำงานในด้านการบริหารจัดการ ทรัพยากรขององค์กรที่มีอย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอุดมการณ์ที่ปฏิบัติงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยพัฒนาบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำแนวคิดการขับเคลื่อนนโยบายการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปขยายผลภายใต้โครงการ หรือภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดประโยชน์กับชุมชนและสังคมอย่างเป็นรูปธรรม และมีความยั่งยืน

การอภิปรายผลการวิจัย

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสแนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พวงชนชาวไทยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2517 จวบจนปัจจุบัน ปรัชญาในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงประกอบไปด้วย 3 คุณลักษณะคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2548) การจะพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดการด้านพัฒนาบุคลากรเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำแนวทางตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติมีข้อค้นพบดังนี้

การขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าว เพราะสามารถทำให้บุคลากรนำไปปฏิบัติใช้ได้และควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการสนับสนุนจากหลายฝ่ายและหลายองค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับ ญัตติวาทน์ คุณนุช, (2558) ที่พบว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการ เป็นผลต่อเนื่องมาจากขั้นตอนการนำนโยบายมีความต่อเนื่อง นอกจากนั้นยังเป็นกิจกรรมที่มีการกำหนดเป้าหมายไว้ล่วงหน้าว่าเราต้องการผลสุดท้ายเป็นเช่นไร สรุปได้ว่า การนำเอานโยบายไปปฏิบัตินั้นจะประสบผลสำเร็จ หรือล้มเหลว ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านทั้งทางด้านงบประมาณ กำลังคน เป้าหมายในการดำเนินงาน ตลอดจนทรัพยากรอื่น ๆ นอกจากนี้ ผู้นำในการตัดสินใจย่อมมีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งอาจเปรียบได้ว่าหากผู้นำนโยบายมีความชัดเจนและปฏิบัติตามนโยบายอย่างเคร่งครัดการดำเนินงานเตรียมความพร้อมสำหรับการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถดำเนินการได้และสำเร็จตามเป้าประสงค์

ปัจจัยที่เสริมหนุนและแนวคิดในการพัฒนาบุคลากรตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้การส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการตามนโยบายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยการส่งเสริมทางด้านความรู้ให้ได้รับการอบรม สัมมนาทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงตามความเหมาะสม นอกจากนี้อาจเป็นการมอบเกียรติบัตรหรือยกย่องผู้ปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากร ทำให้บุคลากรในหน่วยงานมีความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกโลกาภิวัตน์ มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการพัฒนาและเพิ่มผลผลิตของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ บุญรักษ์ คำนวนชัย 2552, จิรวรรต เยี่ยมเจริญ, 2555; และภัทรวดี กิจสนธิ์ และคณะ (2556) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ บุคลากรครู ข้าราชการกรมวิทยาศาสตร์ทหารบก พนักงานในนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งพบว่าการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลดีต่อการดำเนินชีวิตและ

ประสิทธิภาพการทำงาน และงานวิจัยของ วราภรณ์ แต่งผล (2554) และอภิชัย พันธเสน (2560) กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรว่ามีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อตัวบุคลากรเองและองค์กรเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นกรรมวิธีที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ส่งเสริมความสามารถและทักษะ ตลอดจนเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้บังเกิดผลดี มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ช่วยให้บรรลุทั้งเป้าหมายส่วนบุคคลและเป้าหมายขององค์กร เนื่องด้วยการพัฒนาบุคลากรเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานต้องดำเนินการเพราะบุคลากรคือทรัพยากรที่มีความสำคัญสูงสุดของหน่วยงานบริหารหากบุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจะทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปตามหน้าที่ บรรลุผลตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะได้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญที่สามารถทำงานให้แก่องค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงและพร้อมรับการขยายตัวและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ ความสามารถ ทักษะ มาพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของท้องถิ่น อนึ่ง งานวิจัยนี้ได้พบประเด็นปัจจัยที่สำคัญในการเสริมหนุนการพัฒนาบุคลากร คือ การเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนของผู้บริหาร ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเด็นที่มีความสำคัญนอกเหนือไปจากปัจจัยอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. จากข้อค้นพบในงานวิจัยที่ผู้ให้ข้อมูลหลักผู้บริหารองค์กรควรมีความตระหนัก เห็นคุณค่าและมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเนื่องจากความรู้ความเข้าใจการเห็นคุณค่าและนำผลของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติเป็นวิถีชีวิตเป็นประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการบรรจุเป็นนโยบายในองค์กร เพราะนอกจากจะเกิดผลดีต่อประสิทธิภาพของบุคลากรและการปฏิบัติงานในองค์กรแล้วยังเป็นวิถีที่จะนำคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคม กลมกลืนกับธรรมชาติ สร้างความ

เข้มแข็งในสังคมและนำไปสู่ความอยู่รอดในสังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน (ธันวา ใจเที่ยงและคณะ 2560)

2. การขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาบุคลากรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในองค์กรนั้นควรคำนึงถึงวิธีการในการสร้างความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและทุกภาคส่วนเพื่อให้การดำเนินการในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาบุคลากรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงประสบความสำเร็จ เพราะการสร้างความรู้ ความตระหนักให้กับบุคลากรในการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติอาจขับเคลื่อนได้โดยลักษณะของการประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวซึ่งการขับเคลื่อนอาจใช้รูปแบบการผสมผสานทั้งการฝึกอบรมและการพัฒนาเครือข่ายให้เรียนรู้จากเครือข่ายทางสังคม ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางสู่ความยั่งยืนของการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติใช้ (สปีภาส โรจนวธธร และบุญสม เกษะประดิษฐ์, 2561)

เอกสารอ้างอิง

- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2548). **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**. (ออนไลน์) สืบค้นจาก <https://www.greenshopcafe.com/greennews1104.html> เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2561
- จิรวีตร เจียมเจริญ (2555). **การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักธรรมาภิบาล ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการ กรมวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา.**
- ณัฐวัฒน์ คุณนุช. (2558). **การนำนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ไปปฏิบัติ : ศึกษา บทบาทของนักประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : กรมประชาสัมพันธ์.**
- ธันวา ใจเที่ยง, ปัญญา เภาวาลี และกตัญญู แก้วหานาม (2560). **เศรษฐกิจพอเพียง กับเศรษฐกิจวัฒนธรรมชุมชนและความหลากหลายทางชีวภาพในชุมชนหมู่บ้านไทย. วารสารการบริหารการปกครองฉบับพิเศษ (กันยายน 2560) : 58-82**

- บุญญะรักษ์ คำนวนชัย. (2552). การปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี.
- ภัทราวินิ กิจสนธิ์, พรรติ์ แสดงหาญ และอติพล เครือทอง (2556). ปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตการทำงานและประสิทธิภาพการ
ปฏิบัติงานของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสาร
สังคมศาสตร์, 2 (2) : 71-77
- วรารณณ์ แต่งผล. (2554). การศึกษาแนวทางการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรในด้าน
เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอ
แม่สอด จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ศูนย์ราชการใสสะอาด. (2553). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์) สืบค้นจาก
<http://cleangov.jvnpk.net> เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2561สำนักงาน
คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2560 – 2564 กรุงเทพฯ : สำนักงานสภา
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ลีปภาส โรจนวสุธร และบุญสม เกษะประดิษฐ์. (2561). นวัตกรรมรากหญ้าแนว
เศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษากลุ่มคือข่ายปราชญ์อีสาน. วารสาร
การบริหารการปกครอง 7(1), 681-697
- สุชุม พรหมเมืองคุณ. (2552). ความรู้ ความเข้าใจและความต้องการสื่อสารสนเทศ
ด้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพลภักษ์
อำเภอเมือง จังหวัดเลย. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- อภิชัย พันธเสน. (2560). เศรษฐกิจพอเพียง : พระอัจฉริยภาพและพระกรุณาธิคุณ
ของในหลวงรัชกาลที่ 9. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อภิชัย พันธเสน และคณะ. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัย ข้อเสนอแนะ และบทความ
เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัย
แห่งชาติ.

Translated Thai References

- Chaitieng, T., Thaochalee, T., and Kaewhanam, K. (2017). **Sufficiency Economy, Community Cultural Economy and Biodiversity in the Thai Village Community**. Governance Journal. Special issue (September 2017) : 58-82.
- Integrity Governance Center. **Self-sufficiency Economy**. Retrieved on <http://cleangov.jvnkp.net/> (Accessed when 20 September 2018)
- Jiamchareon, J. (2012). **Applying the Philosophy of Sufficiency Economy and Good Governance into the Operation of Officers of Army Chemical Department**. Master' s Degree thesis, Suan sunandha Rajabhat University.
- Khomnuanchai, B. (2009). **Teacher's Practices Following the Sufficiency Economy Theory Under Saraburi Educational Service Area Office**. Master's degree thesis, Thepsatri Rajabhat University.
- Khunnuch, N. (2015). **Policy Implementation in Public Relation: Roles of Public Relation Officers**. Bangkok : Department of Public Relations.
- Kitsonti, P., Sadangharn, P., and Keaupong, A., (2013). **Self-Sufficiency Economy and Quality of Work and Efficiency in Work Performance of Employee in Chacheong-Saou Industrial Park**. **Journal of Social sciences**. 2 (2) : 71-77.
- Prommueangkhum,S. (2009). **Knowledge, understanding, and Need in Information Technology Concerning Self- sufficiency Economy of Community in Chai-ya-pruk-sub-district Local**

- Administration Organization.** Loei province. Loei: Loei Rajabhat University.
- Puntasen, A. (2017). **Self-sufficiency economy : A genius and benevolence of King Rama IX.** Prathumtani : Rungsit University.
- Puntasen, A. & et. al. (2007). **A Synthesis of Research Works and Related Literatures on Sufficiency Economy.** Bangkok : The National Research Council of Thailand.
- Rotjanawasuthorn, S., Kesapradit, B., (2018). Grassroots Innovation Based on the Sufficiency Economy: A Case of the Networks of Local Philosophers in Thailand ‘ s Northeastern. **Governance Journal** . 7(1) : 681-697)
- The National Economic and Social Development Committee. (2016). **The National Economic and Social Development Plan 2017 – 2021.** Bangkok : The National Economic and Social Development Committee.
- The Sufficiency Economy Sub-Steering Committee. (2005). **Self-sufficiency Economy National Economic and Social Development Council.** (Online), Retrieved on <http://www.greenshopcafe.com/greennews1104.html> (Accessed when 20 November 2018)
- Thngpol, W. (2011). **Guidelines for Information Technology Development of Personnel Educational Institutes under the Jurisdiction of Mae Sod Municipality, Masod District, Tak Province.** Master’s Degree Dissertation, Kamphangpet Rajabhat University